

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 100/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Šumavská 3, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. B2-17C/280/2008-776 z 3. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením mestského súdu o trovách konania. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie.

2. Sťažovateľ sa žalobou podanou na mestskom súde v roku 2008 domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom z 10. septembra 2009 rozhodol, že skončenie pracovného pomeru je neplatné. Po zrušení medzitýmneho rozsudku odvolacím súdom okresný súd návrh sťažovateľa ďalším rozsudkom zamietol. Tento rozsudok krajský súd rozsudkom z 30. apríla 2015 zmenil tak, že skončenie pracovného pomeru určil za neplatné a žalobu v časti náhrady mzdy vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podané proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu rozsudkom z 30. augusta 2016 zamietol.

3. Následne mestský súd rozsudkom z 29. mája 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi 20 632,68 eur (výrok I), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II), určil,

že nemožno od žalovaného spravodlivo požadovať, aby sťažovateľa ďalej zamestnával (výrok III), sťažovateľovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľovi v časti vzájomnej žaloby v pomere 100 % (výrok V).

4. Sťažovateľ vo vzťahu k výrokom II, III a V využil riadne opravné aj mimoriadne opravné prostriedky, až napokon krajský súd v poradí druhým rozsudkom prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

5. Následne sťažovateľ doručil mestskému súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia v sume 24 591,17 eur podľa § 10 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

6. Mestský súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 12. júna 2024 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 210,28 eur. Uvedená suma predstavovala rozdiel medzi sumami, ktoré si strany mali vzájomne zaplatiť z titulu náhrady trov konania.

7. Na základe sťažnosti sťažovateľa rozhodol mestský súd napadnutým uznesením tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania 233,11 eur a vo zvyšku sťažnosť zamietol.

8. V odôvodnení napadnutého uznesenia mestský súd vo vzťahu k námietke o nesprávnej aplikácii § 10 ods. 1 vyhlášky pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby namiesto podľa sťažovateľa relevantného § 10 ods. 3 vyhlášky uviedol, že predmetom konania bolo zaplatenie náhrady mzdy, ktorej výška sa ustálila až rozsudkom vo veci samej na sume 20 632,68 eur. Podľa mestského súdu tak v danom prípade nešlo o opakujúce sa plnenie o určenie sumy za určené obdobie, navyše v konečnom dôsledku bola táto suma výrazne nižšia, než si sťažovateľ uplatňoval (197 618,86 eur).

9. Mestský súd uviedol, že vyšší súdny úradník postupoval správne, ak za tarifnú hodnotu považoval súdom priznanú sumu 20 632,68 eur v rámci prvoinštančného konania vzhľadom na to, že rozhodnutie o výške náhrady mzdy záviselo aj od úvahy súdu. Vo vzťahu k trovám odvolacieho konania však musel vychádzať zo sumy 176 986,20 eur, pretože predmetom odvolacieho konania bol výrok, ktorým bola žaloba o zaplatenie náhrady mzdy v sume 176 986,20 eur, teda vo zvyšnej časti, zamietnutá, a súčasne v tejto časti odvolacieho konania mal plný úspech žalovaný.

10. Pokiaľ sťažovateľ namietal nepriznanie náhrady trov za viaceré konkrétne úkony právnej služby – porady s klientom z dôvodu neúčelnosti mestský súd, zdôraznil, že priznanie náhrady trov za poskytnuté právne služby nemá automatický charakter. Postup vyššieho súdneho úradníka vo vzťahu k posúdeniu jednotlivých namietaných úkonov preskúmal a konštatoval ich správne posúdenie.

11. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nepriznania odmeny za ostatné úkony mimo porád mestský súd dospel k záveru o pochybení vyššieho súdneho úradníka vo vzťahu k nepriznaniu odmeny za účasť na pojednávaní 5. septembra 2013. Vo vzťahu k ostatným uplatneným úkonom konštatoval správnosť postupu vyššieho súdneho úradníka.

12. V závere odôvodnenia napadnutého uznesenia mestský súd uviedol, že predloženie vyčíslenia trov konania je fakultatívne a nepredstavuje pre súd záväzný pokyn pre rozhodnutie o výške trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie mestského súdu nedostatočne odôvodnené, pretože tento reagoval iba na niektoré námietky. V tomto kontexte sťažovateľ uvádza, že mestský súd vôbec nereagoval na jeho argumentáciu spočívajúcu v tvrdení, že tarifnou hodnotou v spore bol päťnásobok ročného plnenia v zmysle § 10 ods. 3 vyhlášky. Rovnako mestský súd žiadnym spôsobom nereagoval na časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ poukazoval na rozhodnutie Okresného súdu Nitra č. k. 18Cpr/1/2016-123 z 27. júna 2019.

14. Nedostatočným odôvodnením je aj to, že mestský súd konštatoval, že vo veci nešlo o opakujúce plnenie, a zároveň uviedol, že predmetom konania bolo zaplatenie náhrady mzdy, ale vôbec neuviedol, prečo tomu tak bolo až od 17. priznaného úkonu.

15. Z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, akými úvahami sa mestský súd riadil pri určovaní tarifnej hodnoty pri nároku na náhradu mzdy a čo ho viedlo k záveru, že nejde o opakujúce plnenie, pre ktoré je potrebné aplikovať § 10 ods. 3 vyhlášky, a najmä prečo určenie výšky náhrady mzdy považoval za predmet konania až od roku 2017, hoci bol tento nárok uplatnený už podaním žaloby v roku 2008.

16. Sťažovateľ v súvislosti s nastolenou otázkou – či z hľadiska vyčíslenia trov konania ide o opakujúce plnenie, poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6CoPr/3/2014 z 29. mája 2014, sp. zn. 6CoPr/19/2014 z 30. júna 2015 a rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 563/2020.

17. Nepriznanie odmeny za konkrétne úkony právnej služby považuje sťažovateľ rovnako za porušenie jeho označených práv vzhľadom na to, že jednotlivé porady boli reálne vykonané.

18. Za hrubé porušenie práva na spravodlivý proces sťažovateľ označil vyjadrenie, že súd nie je povinný vyjadriť sa k predloženému vyčísleniu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd opakovane (z novšej judikatúry porov. napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017, II. ÚS 566/2018, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 178/2019) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecných súdov o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu, ktoré je zásadne výsadou všeobecného súdnictva.

20. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017).

21. Ústavný súd teda skúmal, či sa mestský súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia s uvedenými článkami ústavy, listiny a medzinárodných dohovorov.

22. Ústavný súd po preskúmaní relevantnej časti napadnutého uznesenia o trovách konania konštatuje, že v ňom nevzhliadol procesný exces, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, čo je predpokladom pre možnosť ústavného súdu zasiahnuť do rozhodnutia o trovách konania.

23. Sťažovateľ nenamieta sadzbu tarifnej odmeny vo vzťahu k určaniu neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Ťažiskom jeho námietok je určenie tarifnej hodnoty zo súdom priznanej náhrady mzdy (20 632,68 eur), a nie zo sumy požadovanej (197 618,86 eur), resp. z takej sumy, ktorá by zodpovedala vyčísleniu podľa § 10 ods. 3 vyhlášky ako opakujúcemu sa plneniu (sťažovateľom uplatňovaný päťnásobok hodnoty ročného plnenia).

24. Ústavný súd v tomto smere preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj rozhodnutia, ktoré mu prechádzali, a konštatuje, že mestský súd ústavne udržateľným spôsobom zohľadnil predmet a priebeh konania vo vzťahu k vyčísleniu trov a na sťažovateľove argumenty primerane reagoval.

25. Mestský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že vyšší súdny úradník vo veci sťažovateľa postupoval správne, keď aplikoval § 10 ods. 1 vyhlášky, a nie § 10 ods. 3 vyhlášky, pretože výška uplatnenej náhrady mzdy sa ustálila až rozsudkom vo veci samej na sumu 20 632,68 eur, a teda o tomto nároku nebolo rozhodnuté ako o opakujúcom plnení, ale plnení vyjadrenom jednou sumou za určené obdobie. Preto podľa mestského súdu v tomto prípade nejde o opakujúce plnenie.

26. Tieto závery mestského súdu nie sú zjavne nesprávne. Je síce pravdou, že sťažovateľ si žalobou uplatnil nárok na náhradu mzdy (bez konkrétneho vyčíslenia) od 1. novembra 2008 až do dňa, od kedy mu bude pridelená práca podľa pracovnej zmluvy, avšak na základe zrušujúceho rozsudku krajského súdu (v časti náhrady mzdy) z 30. apríla 2015 a na základe viacerých podaní sťažovateľa súd prvej inštancie uznesením z 29. mája 2018 pripustil zmenu žaloby tak, že sťažovateľ sa v konečnom dôsledku domáhal od žalovaného zaplatenia náhrady mzdy 197 618,86 eur. Je tomu tak zrejme preto, že podľa ustálenej judikatúry sa náhrada mzdy zamestnancovi prizná iba vtedy, ak je splatná v čase vydania súdneho rozhodnutia, pričom ju zásadne nemožno priznať ako opakujúcu dávku a do budúcnosti – pre rozsudok je totiž určujúci stav v čase jeho vyhlásenia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/36/2019 z 23.5.2019, bod 27; obdobne R 57/1968, 5 Cdo 269/2007). Záver mestského súdu o tom, že na takto vymedzený predmet konania sa nebude aplikovať § 10 ods. 3 vyhlášky, nie je preto svojvoľný a je ústavne udržateľný.

27. Rovnako sú ústavne udržateľné závery mestského súdu o tom, že v tejto veci je potrebné vychádzať z tarifnej hodnoty vo výške súdom priznanej náhrady mzdy 20 632,68 eur, keďže rozhodnutie o výške náhrady záviselo aj od úvahy súdu (napriek tomu, že sťažovateľ mal z hľadiska štandardného nazerania na ne/úspech v civilnom sporovom konaní neúspech v značne vyššej sume). Aj keď úprava Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) výslovne neupravuje nárok na plnú náhradu trov konania v prípade len čiastočného úspechu vo veci, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu (ako to bolo v Občianskom súdnom poriadku), tieto závery mestského súdu

možno akceptovať, pretože plne korešpondujú so základnými kritériami trov konania vyplývajúcimi z § 251 CSP (preukaznosť, odôvodnenosť a účelnosť) aj vo väzbe na posudzovanie úspechu vo veci v zmysle § 255 CSP. Nie je správne zníženú alebo nepriznanú časť náhrady mzdy považovať za úspech žalovaného zamestnávateľa v situácii, ak pri neplatnom skončení pracovného pomeru dôjde na jeho žiadosť k zníženiu náhrady mzdy v dôsledku moderačného práva súdu (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce). V takom prípade sa výška trov konania určí z priznanej náhrady mzdy. Žalobca totiž v čase, keď uplatňuje svoje právo na náhradu mzdy, nemôže vedieť, či a v akom rozsahu zamestnávateľ požiada súd o zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov a ako o tejto žiadosti súd rozhodne. Z tohto pohľadu možno potom hovoriť aj o plnom úspechu žalobcu [rovnako, podľa ustálených právnych názorov, v konaniach, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, patrí úspešnej strane plná náhrada trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej), čo je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma, čo sa týka právneho základu, nie čo sa týka výšky priznaného nároku (k tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1027 – 1028)]. Vychádzajúc z uvedených kritérií, je potom ústavne udržateľný aj záver mestského súdu, ktorý pri trovách konania žalovaného za jeho úspech v odvolacom konaní vychádzal z tarifnej hodnoty 176 986,20 eur ako sumy, ktorá bola predmetom odvolacieho konania na základe odvolania podaného sťažovateľom.

28. K námietke sťažovateľa, že mestský súd nereagoval na časť sťažnosti, v ktorej poukazoval na rozhodnutia súdov, ktoré k otázke aplikácie § 10 ods. 3 vyhlášky zaujali iný postoj, je potrebné uviesť, že všeobecné súdy nemusia reagovať na každý argument, ale len na ten, ktorý má pre vec podstatný význam. Tým, že mestský súd svoje uznesenie riadne odôvodnil, implicitne sa vysporiadal aj s uvedenými rozhodnutiami súdov.

29. Navyše v tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej mu neprislúcha vykonávať unifikáčnej intervencie do judikatúry všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje všeobecným súdom. Ústavný súd vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity, o čo v danom prípade nejde. Navyše, ide o určenie výšky trov, ktoré je závislé od konkrétnych skutkových okolností jednotlivých prípadov (počet úkonov, dĺžka pojednávania, výška predchádzajúceho príjmu a pod.), ktoré ústavnému súdu neprináleží skúmať.

30. Ústavný súd vo vzťahu k tvrdeniu o porušení sťažovateľových práv tým, že mestský súd nepriznal odmenu za niektoré úkony právnej služby, ktoré považoval za neúčelné, uvádza, že otázka presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer. Otázka s ústavnoprávnym rozmerom by vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania mohla vzniknúť v osobitnej situácii, akou môže byť neodôvodnené úplné odopretie odmeny advokátovi, posudzovanie koncepcijnej otázky týkajúcej sa výpočtu náhrady trov konania či posúdenie aplikácie príslušných ustanovení zákona s ohľadom na osobitné okolnosti daného konania a jeho predmetu. Samotné prepočítavanie

trov v „treťom stupni konania“ však nie je a ani nemôže byť úlohou ústavného súdu (I. ÚS 475/2020).

31. Napadnuté uznesenie mestského súdu nie je možné kvalifikovať ako nezlučiteľné so základnými právami sťažovateľa zaručenými čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny či s právom zaručeným čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

32. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal aj to, že mestský súd postupoval nesprávne, ak určenie výšky náhrady mzdy považoval za predmet konania až od roku 2017. V súvislosti s týmto argumentom ústavný súd uvádza, že sťažovateľ ho takto explicitne prezentuje až v ústavnej sťažnosti (sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka svoje námietky v tomto smere neformuloval a neodôvodnil). V tejto súvislosti je potrebné akcentovať, že vo vzťahu k predmetnej argumentácii sťažovateľa sa uplatňuje tzv. kritérium materiálnej subsidiarity, ktoré znamená, že sťažovatelia môžu v ústavnej sťažnosti argumentovať len tým, čím argumentovali pred všeobecnými súdmi (porov. uznesenie sp. zn. II. ÚS 191/2015). Táto námietka sťažovateľa je preto v zmysle § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde neprípustná, a preto bola jeho ústavná sťažnosť v tejto časti odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. d) tohto zákona.

33. V závere ústavný súd dodáva, že nepriznanie výšky náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľa, teda nie úplne v takej výške, ako ich vyčíslil vo svojom návrhu, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom mestského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu